

Gorzów Wlkp., 28 maja 2024 r.

Nasz znak: PS-III.862.10.2024.BMal
Sprawę prowadzi: Beata Malarek
Telefon: 95 7851464
e-mail: beata.malarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Robert Martyn
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
w Słubicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 475) zespół kontrolny właściwego do spraw pracy wydziału urzędu wojewódzkiego w składzie:

- Beata Malarek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. (przewodniczący zespołu) posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 76-1/2024 z dnia 22.03.2024r.
- Andżelika Humienna – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 76-2/2024 z dnia 22.03.2024r.

przeprowadził w okresie od 09.04.2024r. do 19.04.2024r. kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach z siedzibą przy ul. Mickiewicza 3 w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych. Kontrola obejmowała okres od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024. Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.), (Dz. U. z 2023r., poz. 735 z późn. zm.) oraz (Dz.U. z 2024r. poz. 475).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, (Dz.U. z 2022r. poz. 2000 z późn. zm.), (Dz.U. z 2023r. poz. 775 z późn. zm.) oraz (Dz. U z 2024r., poz. 572).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz.U. z 2014r. poz. 1189).

Opis ustalonego stanu faktycznego w obszarze organizacyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach jest powiatową jednostką organizacyjną wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Urząd posiada swoją siedzibę w Słubicach przy ul. Mickiewicza 3. Terenem działania Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach jest Powiat Słubicki obejmujący miasta i gminy Słubice, Rzepin, Ośno Lubuskie, Cybinka i Górzycyca. Kierownictwo nad kontrolowaną jednostką sprawuje: Pan Robert Martyn Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach powołany n w/w stanowisko z dniem 14 września 2021r. Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach działa na podstawie Statutu Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach nadanego Uchwałą Nr XXXIII/189/21 z dnia 26 października 2021r. Rady Powiatu Słubickiego. Z dostępnych danych wynika, że w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach obowiązuje Regulamin Organizacyjny wprowadzony Uchwałą Nr 484/21 Zarządu Powiatu Słubickiego z dnia 10 listopada 2021r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach. Stopa bezrobocia na koniec 2023r. w Powiecie Słubickim wynosiła 2,2 %, a zarejestrowanych w urzędzie pracy było 362 osoby bezrobotne, w tym z prawem do zasiłku 66 osób. Ponadto z informacji przekazanych przez PUP w Słubicach wynika, że w 2023r. wpłynęło 31 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, wydanych zostało 28 decyzji przyznających prawo do dodatku aktywizacyjnego oraz 2 decyzje odmawiające przyznanie prawa do dodatku. Na dzień kontroli, tj. 09.04.2024r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach zatrudnionych było 22 pracowników, z czego 3 osoby zaangażowane były w realizację zadań z zakresu objętego kontrolą. Jednocześnie stwierdza się, że Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Przeprowadzona w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach kontrola dotyczyła prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych w okresie od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r.

We wskazanym okresie jednostka kontrolowana wydała 79 decyzji administracyjnych w zakresie utraty statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. 31 osób złożyło wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Spośród złożonych wniosków 28 osobom wydano decyzje w zakresie nabycia prawa do dodatku aktywizacyjnego, a 2 osobom odmówiono przyznania prawa. W 2023r. Starosta Słubicki na wydatkowanie środków na dodatki aktywizacyjne przeznaczył kwotę w wysokości 47 459,50 zł.

Zespół kontrolny poddał badaniu procedurę dotyczącą realizacji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach postępowań administracyjnych w przedmiocie przyznawania dodatku aktywizacyjnego. Zbadano przestrzeganie zasad i trybu przyznawania dodatku aktywizacyjnego, określonych w art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzeniu w sprawie

szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.

Zgodnie z art. 48 ustawy dodatek aktywizacyjny jest to świadczenie wypłacane osobie, która będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie lub w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy zatrudnienie bądź inną pracę zarobkową. Celem przyznawania dodatku aktywizacyjnego jest motywowanie bezrobotnych do podejmowania zatrudnienia lub wykonywania pracy zarobkowej w zamian za pobieranie świadczenia. Dodatek ten można więc uznać za swoistego rodzaju „nagrodę” z tytułu przejawionej przez bezrobotnego inicjatywy w poszukiwaniu pracy. Wniosek o przyznanie dodatku składa się do właściwego starosty za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy. Starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Dodatek aktywizacyjny jest świadczeniem obowiązkowym, przyznawanym w formie decyzji administracyjnej. Jedyne ograniczenie w jego pozyskiwaniu stanowią warunki określone w art. 48 ust. 4 ustawy, który określa enumeratywnie przypadki, w których dodatek aktywizacyjny nie przysługuje, a mianowicie w sytuacji:

1. skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia lub doposażenia zostały zrefundowane zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1;
  2. podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny;
  3. podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego.
- Dodatek aktywizacyjny wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane.

Prawidłowość postępowania przy prowadzeniu postępowań administracyjnych w przedmiocie dodatku aktywizacyjnego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach

W trakcie kontroli badaniu poddana została dokumentacja osób, które złożyły wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Zespół kontrolny poddał analizie wszystkie złożone wnioski, tj. 31 o przyznanie dodatków aktywizacyjnych oraz 2 sprawy, w których odmówiono przyznania prawa do dodatku.

Kontrola wykazała, że wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostały rozpatrzone terminowo. Wszystkie zostały złożone przez osoby bezrobotne z prawem do zasiłku, którzy z własnej inicjatywy podjęli zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. Ustalono, iż wszystkie skontrolowane decyzje zostały podpisane przez upoważnione do tego osoby.

W okresie objętym kontrolą w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach obowiązywało zarządzenie nr 3/2015 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach z dnia 27.01.2015r. w sprawie zmiany załącznika do wniosku w sprawie

przyznania dodatku aktywizacyjnego obowiązującego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słubicach. Zarządzeniem tym wprowadzono nowy wzór załącznika do wniosku w sprawie przyznania dodatku aktywizacyjnego w formie zaświadczenia, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia. Następnie zarządzeniem nr 12/2024 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach z dnia 11.03.2024r. w sprawie wprowadzania wzoru wniosku o przyznanie i wypłatę dodatku aktywizacyjnego wprowadzono wzór wniosku o przyznanie i wypłatę dodatku aktywizacyjnego, którego treść przedstawia załącznik nr 1 do zarządzenia oraz wzór zalecanej informacji w celu wypłaty dodatku aktywizacyjnego, którego treść przedstawia załącznik nr 2 do zarządzenia.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach opracował wniosek o wypłatę dodatku aktywizacyjnego, którego integralną częścią był załącznik w formie zaświadczenia. We wskazanym zaświadczeniu zawarto zobowiązanie do comiesięcznego przedkładania zaświadczenia w terminie do 5-tego każdego dnia następnego miesiąca po miesiącu przepracowanym. Przedmiotowe zapisy są niezgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Zgodnie bowiem z § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Obowiązek ten zgodnie z przytoczonym przepisem dotyczy wyłącznie momentu przyznania dodatku aktywizacyjnego, a nie jego wypłaty. W związku z tym pobieranie przez urząd co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia jest praktyką zbyt daleko idącą. Zaznaczyć należy, że art. 220 Kpa ogranicza możliwości organu do żądania od klientów przedstawiania zaświadczeń. Zgodnie z § 1 w/w artykułu organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli znane są one organowi z urzędu lub możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej. Należy mieć zatem na uwadze, że osoba składając wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego załącza do niego dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia. Ponadto urząd ma możliwość samodzielnie ustalić stan faktyczny, został bowiem wyposażony w odpowiednie narzędzia chociażby poprzez platformę ZUS. W związku z tym wymaganie od osoby, która udokumentowała okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługiwania dodatku aktywizacyjnego składania dodatkowo co miesiąc zaświadczeń o zatrudnieniu jest bezzasadne. Osoba która nabyła prawo do dodatku aktywizacyjnego powinna zostać zobowiązana do poinformowania powiatowego urzędu pracy o ustaniu zatrudnienia zwłaszcza, że opracowany przez PUP Słubicach wniosek o przyznanie i wypłatę dodatku aktywizacyjnego zawiera już takie zobowiązanie. Natomiast dodatek aktywizacyjny wypłacony za okres po ustaniu zatrudnienia stanowić będzie nienależnie pobrane świadczenie w świetle art. 76 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i będzie podlegać zwrotowi.

W okresie objętym kontrolą w dniu 19.04.2024r. Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach poinformował Wojewodę Lubuskiego, że zarządzeniem nr 16/2024 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach z dnia 19.04.2024r. w sprawie przyznania i wypłaty dodatku aktywizacyjnego dokonano zmiany, tj. usunięto załącznik do wniosku. Oznacza to, że organ nie żąda już od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia podczas ubiegania się o dodatek aktywizacyjny przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że konsekwencją stawianego przez urząd wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie jest wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po terminie lub całkowity brak wypłaty dodatku za miesiąc, za który nie przedłożono zaświadczenia. Ustalono, że w 20 przypadkach dodatek aktywizacyjny został wypłacony po terminie. Natomiast 6 osobom urząd w ogóle nie wypłacił dodatku aktywizacyjnego pomimo, iż w dniu złożenia wniosku strona załączyła umowę o pracę, która obejmowała dłuży okres niż długość przysługiwania dodatku aktywizacyjnego. Zastosowana przez Starostę Słubickiego procedura jest niezgodna z przepisami, gdyż w niniejszej sprawie nie było podstaw do wstrzymania wypłaty, gdyż przepis art. 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego nie nakazuje comiesięcznego dostarczania zaświadczeń o zatrudnieniu jeżeli osoba w dniu składania wniosku udokumentowała podjęcie zatrudnienia. Terminy płatności dodatku aktywizacyjnego określone zostały w rozporządzeniu w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia dodatek wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane.

Z kontrolowanych akt wynika, że jedna osoba złożyła 4 wnioski o przyznanie i wypłatę dodatku aktywizacyjnego, gdzie na podstawie 1 wniosku przyznano dodatek aktywizacyjny, 2 wnioski pozostały w aktach bez odpowiedzi, a 1 wniosek został umorzony, gdyż postępowanie administracyjne stało się bezprzedmiotowe. W niniejszym przypadku Starosta Słubicki powinien po złożeniu kolejnych wniosków w sytuacji przyznanego już dodatku aktywizacyjnego umorzyć postępowania administracyjne, gdyż sprawa została rozstrzygnięta i stała się bezprzedmiotowa. Dodatek aktywizacyjny przysługuje do ostatniego dnia połowy okresu przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej. Oznacza to, że w przypadku kontynuacji zatrudnienia lub zmiany pracodawcy należy jedynie poinformować urząd pracy, bez konieczności składania nowego wniosku.

Zespół kontrolny zwraca uwagę, że w wyniku kontroli w 1 przypadku stwierdzono błędy proceduralne w przeprowadzonym przez Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach postępowaniu administracyjnym w przedmiocie wydania decyzji o pozbawieniu strony statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku w związku z nabyciem renty rodzinnej. Osoba bezrobotna, która miała przyznany dodatek aktywizacyjny

na podstawie art. 61 § 1 i 4 Kpa została powiadomiona o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie pozbawienia statusu bezrobotnego oraz prawa do zasiłku zgodnie z art. 78 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia(...). Jednakże Starosta Słubicki orzekł o pozbawieniu przez stronę statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku z powodu niespełnienia warunku o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o promocji zatrudnienia(...). W niniejszej sprawie powinien być zastosowany art. 78 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia (...) zgodnie z którym w przypadku przyznania bezrobotnemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres, w którym był bezrobotny, pozbawienie statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku następuje za okres, za który przyznano rentę. W takiej sytuacji przepis art. 78 ust. 4 ustawy stanowi samodzielną materialnoprawną przesłankę utraty statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku. Dlatego pozbawienie statusu osoby bezrobotnej jak i prawa do zasiłku zgodnie z art. 33 ust. 4 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia (...) jest niezasadne.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w 2 przypadkach nie wydano stronom decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego, pomimo że okres przysługiwania świadczenia już minął. Z wyjaśnień pracownika wynika, że decyzje zostały wygenerowane w systemie SI Syriusz, ale nie zostały wydrukowane i wysłane do stron.

W 2 kontrolowanych przypadkach Starosta Słubicki odmówił przyznania dodatku aktywizacyjnego ze względu na niespełnienie warunków ustawowych, tj. w pierwszym przypadku osoba podjęła zatrudnienie u tego samego pracodawcy co bezpośrednio przed zarejestrowaniem się, a w drugim przypadku osoba była bez prawa do zasiłku. We wskazanych sprawach brak było podstaw do przyznania dodatku aktywizacyjnego.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości

W kontrolowanej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził następujące nieprawidłowości:

1. Żądanie od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia podczas ubiegania się o dodatek aktywizacyjny przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.
2. Wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po ustawowym terminie lub brak wypłaty świadczenia.
3. Brak decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego, pomimo że okres przysługiwania świadczenia już minął.
4. Brak umorzenia postępowania administracyjnego w przypadku złożenia kolejnych wniosków dotyczących przyznanego dodatku aktywizacyjnego.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter merytoryczny i w sposób powtarzalny naruszały procedury postępowania administracyjnego. Wobec powyższego działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach w zakresie objętym niniejszą kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zalecenia, pouczenia, uwagi i wnioski

Biorąc pod uwagę stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości przekazuję następujące zalecenia w zakresie kontrolowanej działalności:

1. Odstąpienie od wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługującego dodatku aktywizacyjnego.
2. Terminowe wypłacanie dodatków aktywizacyjnych zgodnie z zapisem § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.
3. Wydawanie decyzji o utracie prawa do dodatku aktywizacyjnego zgodnie z przepisami postępowania administracyjnego.
4. Stosowanie właściwych procedur postępowania w przypadku złożenia kolejnych wniosków dotyczących przyznanego dodatku aktywizacyjnego.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Ponadto jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 4 w/w ustawy – w przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 5 w/w ustawy – w przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Słubicach, drugi egzemplarz pozostaje w aktach Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Z poważaniem

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej